

Visszafizetésre kötelezett önkormányzatok

Közel 850 kistelepülést hozott lehetetlen helyzetbe a Fővárosi Bíróság májusi döntése, amely azt mondja ki: a telefontársaságok által üzemeltetett bázisállomások nem minősülnek telephelynek. Ezért az önkormányzatoknak több évre visszamenőleg vissza is kellene fizetniük azt az iparűzési adót, amit a T-Mobile a telephelyeken befizetett.

A Községek, Kistelepülések és Kistérségek Országos Önkormányzati Szövetsége (KÖSZ) elfogadhatatlannak tartja, hogy közel 850 kistelepülés helyzetében ilyen kedvezőtlen változás álljon be. A településeknek több évre visszamenőleg vissza kell fizetni a T-Mobile által befizett iparűzési adót, mivel a telefonos társaság által üzemeltetett bázisállomások nem minősülnek telephelynek. Ez az összeg egy-egy település esetében akár a kétmillió forintot is elérheti.

A KÖSZ szerint a kistelepülések amúgy is működési problémákkal küzdenek, s

egy ekkora összeg elvonása akár a működésüket is veszélyeztetheti, sőt ellehetetlenítheti. A szövetség szerint igazságtalan, hogy a hálózatos cégek – Volán, gázszolgáltatók, áramszolgáltatók – profitjuk egy részét a vidéken élők befizetéséből nyerik, miközben az adóbevételeiket a fővárosban, illetőleg nagyvárosokban lévő székhelyeik és telephelyeik után ott fizetik.

A Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége (TÖOSZ) szintén úgy foglalt állást, hogy a visszamenőleges hatállyal történő jogérvényesítés az amúgy is nehéz gazdasági helyzetben lévő – zömében önhibáján kívül hátrányos helyzetű – önkormányzatokat rendkívül hátrányosan érinti, működésüket ellehetetleníti és velük szemben méltánytalan.

A TÖOSZ arra szólította fel érintett tagjait, hogy ne fizessék vissza az iparűzési adót, s a szövetség kormányzati segítséget kért az ügy mielőbbi rendezéséhez a belügyminisztertől és a pénzügyminisztertől. Az érdekképviselet

azt szorgalmazza, hogy a kormány álljon helyt a visszafizetéssel érintett önkormányzatok helyett. Ezt a kezdeményezést egyrészt megalapozza az a tény, hogy az önkormányzatok nem tudják visszafizetni az öt évre visszamenőlegesen követelt iparűzési adót. Másrészt az esetleges visszafizetés esetén ezek az önkormányzatok kétszeres hátrányt szenvednek, mivel korábban elestek állami támogatástól, tekintettel az adóerő-képesség számításra.

A TÖOSZ a Községek, Kistelepülések és Kistérségek Országos Önkormányzati Szövetségével kezdeményezi a helyi adókról szóló törvény módosítását, hogy a mobilszolgáltatók bázisállomásai is telephelynek minősüljenek.

■ Lapzártakor kapott tájékoztatást az ügyről a parlament önkormányzati bizottsága a Pénzügyminisztériumtól és a Belügyminisztériumtól. Az önkormányzatok a szabályozás szerint július 31-éig kérhetik a normatívák, illetve az adóerő-képességük évközi korrigálását. Azok a települések, amelyek a visszafizetési kötelezettség miatt nehéz helyzetbe kerülnek, kérhetnek segítséget a belügyminisztertől, az önhibájukon kívül hátrányos helyzetbe került önkormányzatok keretéből. A TÖOSZ tájékoztatni fogja tagjait a visszafizetési kötelezettségről, az ügy rendezésének lehetőségeiről.

Átalakítási javaslatok

A miniszterelnök felkérésére a Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége (TÖOSZ) összeállította az önkormányzati rendszer megújítására vonatkozó rövid távú javaslatcsomagot. Az anyag leszögezi: a hátralévő kormányzati ciklusban átfogó átalakításra nem kerülhet sor, de meghirdethető az elérendő cél és a kívánt változtatás lényege. Az átalakítás elveivel kapcsolatban a dokumentum megfogalmazza: valamennyi állampolgárnak pontosan meghatározott önkormányzati közszolgáltatásban kell részesülnie, függetlenül attól, hogy milyen településen él. Meghatározandó, hogy egyes településtípusokon milyen jellegű közszolgáltatások biztosíthatók. Garantálni kell az adott településen helyben nem nyújtható szolgáltatás elérhetőségét, vagyis meg kell teremteni a szolgáltatáshoz való hozzáférés feltételeit. A meghatározott önkormányzati minimum-közszolgáltatás elérhetőségét úgy kell biztosítani, hogy azért ne kelljen pályázni. A pályázatok a minimum-szolgáltatási szint feletti fejlesztések megvalósítására vonatkoznak. Az egyes feladatok és hatáskörök felülvizsgálatát követően oda kerüljenek a hatáskörök – állam, önkormányzat, civil szféra, gazdaság –, ahol a legszínvonalasabb lehet a közszolgáltatás.

Nincs napirenden az iparűzési adó megszüntetése

– közölte Gyurcsány Ferenc miniszterelnök június 14-én a közszolgálati rádióban. A kormányfő kijelentette: az önkormányzatok számára jelentős bevételt biztosító adónem eltörlése a helyi fenntartású oktatási és egészségügyi intézmények működtetését veszélyeztetné. Az önkormányzatok minden hatodik forintja ebből az adóból származik, ha ez hirtelen megszűnne, miből tartanák fent a települések az iskolákat, rendelők, bölcsődék – fejtette ki a miniszterelnök.

Mi a települések és a lakosság

„A tizenöt éves önkormányzati rendszer sikere jelentős mértékben a polgármesterek és önkormányzati szereplők túlélési képességének köszönhető”

Az önkormányzati rendszer bevált, de az elmúlt évek tapasztalatai alapján a kistéleplések vezetése mind nehezebben tud eleget tenni a reá háruló kötelezettségeinek – hangsúlyozta Lamperth Mónika belügyminiszter, Gödöllőn, a Magyar Önkormányzati Szövetség ünnepi ülésén. Az alkalmat a magyar önkormányzati rendszer tizenötödik születésnapja adta. A tanácskozáson – többek között – részt vett és előadást tartott Kovács Zoltán, az Országgyűlés Önkormányzati Bizottságának elnöke és Zongor Gábor, a TÖOSZ főtítkára.

Tudomásul kell venni, hogy az apró településeken mind kevesebb a gyerek, ugyanakkor nő a magukról gondoskodni képtelen idősök száma, s az ebből fakadó gondok orvoslása gyakran meghaladja a helyi önkormányzatok lehetőségeit – mondta *Lamperth Mónika*. Ezért is örvendetes, hogy a 166 kistérség közül már 150-ben megalakult a többcélú kistérségi társulás, ami valódi eredménynek számít. Azok az önkormányzatok, amelyek társulni kívánnak, jól járnak, mert számukra a jövő évi költségvetésből a kormányzat forrásokat biztosít. A belügyminiszter hangsúlyozta, hogy a kistélepléseknek választott regionális önkormányzatokra van szükségük, mert hosszú távon ebben a rendszerben tudnak a leghatékonyabban működni, s így lehet leginkább az uniós forrásokhoz jutni.

Kovács Zoltán véleménye szerint, annak ellenére, hogy a belügyminiszter is elismeri az önkormányzati rendszer problémáit, jelentősen alábecsüli a kistélepléseket sújtó nehézségeket. A képviselő értékelése alapján az a legfontosabb, hogy a kistélepléseken élők lényegesen jobb közszolgáltatásokhoz jussanak, ezt azonban nem feltétlenül a regionalizmus kieroszakolt érvényesülése biztosítja. „Szemünk előtt zajlik a kormányzat kísérlete a tanácsi rendszer restaurálására. A szocialista-liberális koalíció

által nagy hanggal beharangozott közigazgatási reform igencsak kétes eredményekkel büszkélkedhet: mindössze a többcélú kistérségi társulások kieroszakolására futotta, a reform gyakorlatilag megbukott” – közölte *Kovács Zoltán*, abban a közleményében, amelyet a MÖSZ-tanácskozás után juttatott el a sajtóhoz. A politikus szerint nyilvánvaló, hogy a közigazgatási középszint problémáit a kormányzat nem tudta megoldani „és általában: a magyarországi önkormányzatokat anyagilag és szakmailag lehetetlen helyzetbe hozta”. A parlamenti önkormányzati bizottság elnöke úgy véli most nem átszervezéseken, reformokon kell gondolkodni, hanem – a választási ígéreteknek megfelelően – a meglévő rendszert kellene pluszforrásokkal működtetni.

Zongor Gábor szerint a legújabbkori magyar önkormányzati rendszer 15. évében az átalakítás igénye fokozottan jelentkezik, melynek legfőbb oka, hogy a rendelkezésre álló közpénzek és források mértéke nem teszi lehetővé a finanszírozást a jelenlegi működési és szervezeti keretek válto-

zatlansága mellett. A TÖOSZ április 26-ai küldöttgyűlése ezért is kezdeményezte, hogy az önkormányzati szféra fogalmazza meg a változás és változtatás irányát és elemeit.

Ma már nyilvánvalóvá vált, hogy az önkormányzatiság nem önmagáért való érték, amennyiben a lakossági közérdekű közszolgáltatások nem megfelelő színvonalúak, és a lakosság széles köre nem jut hozzá azokhoz a szolgáltatásokhoz, amelyeket elvileg biztosítani kellene számukra.

A TÖOSZ főtítkára kifejtette: a rendszer átalakítása szelvényeiben nem lehetséges, és különösen nagy hangsúlyt kell fektetni a települések ügyére. Ezért volt hiányos az IDEA-program, amely két, alkotmányosan nem létező közigazgatási szintre, a kistérségre és a régióra koncentrált. A települési önkormányzatok helyzetének reális elemzése és a feladatok-hatáskörök ésszerű megosztása nélkül a kistérségi együttműködések sem stabilizálhatóak. A kistélepléseken élők életminőségének biztosítása érdekében garantálni kell a helyben nem biztosítható közszolgáltatások elérhetőségét.

Az ünnepségen a Magyar Önkormányzatok Szövetsége nevében Gémesi György, a szövetség elnöke kitüntetésekkel adta át. Polgármesteri ezüstláncdíjat kapott: Ács János Tapolca, Nagy Ernő, a felvidéki Tótudvarnok polgármestere. Arany pecsétgyűrűt Basa Antal Galgahévíz és Létai Zoltán, Élesd (Erdély) polgármestere kapta.

érdeke?

Az önkormányzati rendszer másik megoldatlan kérdése a középszintű önkormányzás ügye. A megyerégió vitában fel kell tárni a két szint előnyeit és hátrányait, és a változtatás ügyében meghatározó szempontként figyelembe kell venni, hogy mi a települések és a lakosság érdeke. A régiók szerepe elsődlegesen terület- és gazdaságfejlesztésben ragadható meg és a nagytér-ségi együttműködések nem igénylik a megyei önkormányzás felszámolását.

A jelenlegi pénzügyi ellehetetlenülés megakadályozása érdekében a finanszírozást kiszámíthatóvá és tervezhetővé kell tenni. Az átalakításnak együtt kell járnia a finanszírozási reformmal.

A strukturális kérdések mellett szükséges tisztázni a polgármesterek helyzetét és felelősségi rendszerét. Meg kell szüntetni, hogy a polgármesterek a képviselő-testületek foglyai legyenek.

A megosztott országos önkormányzati érdekképviseleti szervek közötti együttműködésben a szakmai feladatmegosztásra és közös, összehangolt fellépésre szükséges törekedni. Befejezésként Zongor Gábor hangsúlyozta, hogy a tizenöt éves önkormányzati rendszer sikere jelentős mértékben a polgármesterek és önkormányzati szereplők túlélési képességének köszönhető.

Csy-kó

*** Hátrányos helyzetű munkanélküliek foglalkoztatása.** Az Európai Unió pályázatán elnyert közel 56 millió forintból nyolcszáz hátrányos helyzetű vagy roma munkanélkülire segítenek Szeged és Ásotthalom térségében. Az alternatív foglalkoztatási szolgáltatások, valamint a hátrányos helyzetűek, köztük a romák foglalkoztathatóságának javítására kiírt HEFOP-pályázaton a szegedi és az ásotthalmi önkormányzat, a Tamasz Egyesület, a Térségi Cigány és Polgári Érdekvédelmi Egyesület és a SZITI Egyesület alkotta konzorciumot ismerték el.

A januárban indult programba 540 tartós munkanélkülit, valamint 260 alacsony, vagy elavult végzettségű rászorulókat vontak be. Eddig 513 rászoruló kapott támogatást, közülük 361-en tartós munkanélküliek. Közülük százan már elhelyezkedtek a munkaerőpiacon. A program adósságkezeléssel, felkészítő tréningekkel és gyermekfelügyelettel is igyekszik segíteni a résztvevőket.

◆ Parlagfű-mentesítésre 200 millió forint. A népegészségügyi tárca közti bizottság 200 millió forintot biztosít a Tiszai Környékének parlagfű-mentesítésére közmunka keretében. A program 500 tartós munkanélküli négyhavi foglalkoztatását teszi lehetővé. A pénz felhasználására a tó északi, illetve déli partján konzorciumot hoztak létre a települések.

Az elmúlt évtizedben háromszorosára, 160 ezerre nőtt az asztmás betegek száma és ma már kétfélmillió allergiást tartanak

nyilván. A növényvédelmi törvény szigorítása után májustól jelentős bírsággal sújthatók azok a földtulajdonosok, akik nem gondoskodnak saját területük parlagfű-mentesítéséről. A tulajdonosoknak minden évben június 30-áig el kell végezniük a gyomirtást, ellenkező esetben a földhivatalok hatósági irtást végezhetnek, amelynek hektáronkénti több tízezer forintos költségét a tulajdonosokra terhelik. Kiszabható növényvédelmi bírság is, amelynek összege a kétfélmillió forintot is elérheti.

◆ Esély Centrum épül Nyíregyházán. Az Európai Unió támogatásával Esély Centrum épül a fogyatékosokkal élő embereknek Nyíregyházán. Az új intézmény helyszíne egy bezárt laktanya, a létesítményt a Honvédelmi Minisztérium adta át hasznosításra a helyhatóságnak. Csabai Lászlóné, a város polgármestere elmondta: az Európai Unió 90 százalékos támogatást adott a 712 millió forint összköltségű beruházáshoz. A centrumban oktatási központot alakítanak ki a fogyatékosokkal élő embereknek, s az iskolai tanulóknak 19 személyes kollégiumot hoznak létre. Helyet kap itt egy gyógyászati részleg, orvosi rendelővel, fizioterápiás kezelővel és a rehabilitációt elősegítő tornateremmel. Lesz kulturális központ 200 személyes mozi-teremmel, százszemélyes étterem és konyha, s biztosítják a fogyatékosokkal élő emberek érdekvédelmi szervezeteinek elhelyezését is.

● Támogatás a közbiztonság javítására. A balatoni közbiztonságra idén 45 millió forint támogatást biztosítanak – jelentette be Pál Béla, a Miniszterelnöki Hivatal turizmusért felelős politikai államtitkára. Az utóbbi öt évben erre a célra közel 500 millió forint állami támogatás jutott. Az eddigi balatoni adatok biztatóak: az idei év első négy hónapja alatt a vendégek száma a tópart kereskedelmi szálláshelyein 16,5 százalékkal nőtt, ezen belül a külföldi turistáké 7,2 százalékkal. A Balatonon az idei szezonban is szolgáltatást teljesítenek majd a kerékpáros- és strandrendőrök, s szükség szerint nyomozókat is vezényelnek a tóparti településekre.

■ Megújult a balatonszemesei kikötő. A korszerűsítés első ütemének befejezése után átadták a Balatoni Hajózási Rt. balatonszemesei személyhajó- és vitorlásokikötőjét. A 134 vitorlás számára kialakított férőhellyel együtt a társaság tóparti kikötőiben összesen mintegy kétezer vitorlás fogadására van lehetőség. Az összességében 521 millió forint értékű beruházás első üteme 171 millió forintba került. Ennek során új helyre került a személyhajó-kikötő, a vitorlás kishajók részére pedig új kikötőt alakítottak ki. A második ütem jövőre készül el, további kétszáz kikötőhely kialakításával.